

Valsts un ES atbalsta pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākuma "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai"

Projekta numurs 23-00-A01612-000003

Jaunaudžu mehāniskās aizsardzības līdzekļu izstrāde no aitu vilnas.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

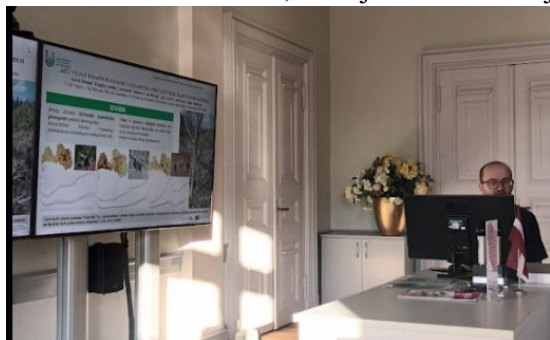
EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

16.05.2025.

Publicitāte un aizsardzības efektivitātes un noturības noteikšana

Nodrošinot plašākas sabiedrības informētību par pētījumu, projekta laikā iegūtās atziņas prezentētas LBTU rīkotajā zinātniski praktiskajā konferencē "Līdzsvarota lauksaimniecība 2025" ar ziņojumu "Aitu vilnas izmantošana koku aizsardzībai pret dzīvnieku radītiem bojājumiem", kā arī iesniegts raksts ar šādu pašu nosaukumu konferences rakstu krājumā, kas arī ir apstiprināts. Kā arī organizēts seminārs, ko varēja apmeklēt jebkurš interesents "Apmācības par aitu vilnas izmantošanu koku aizsardzībā pret pārnadžu bojājumiem". Semināram bija divas daļas. Vispirms atbraukušos dalībniekus iepazīstināja par projektu, tā jēgu, būtību, bet pēc tam sekoja ierīkoto izmēģinājumu nogabalu demonstrācija ar praktiskiem ieteikumiem, kā vajadzētu un nevajadzētu izmantot aitas vilnu koku aizsardzībā.

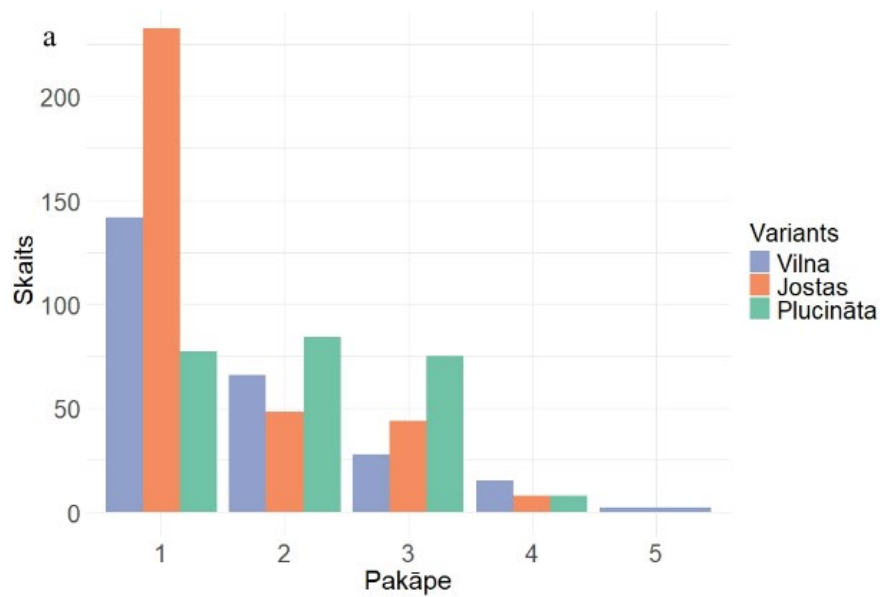
Uzstāšanās konferencē "Līdzsvarota lauksaimniecība 2025".

Seminārs "Apmācības par aitu vilnas izmantošanu koku aizsardzībā pret pārnadžu bojājumiem".

Pētījuma ierīkotajās 11 audzēs noteica aizsardzības efektivitāti un arī vilnas noturību. Aizsardzības efektivitātes izvērtēšanai noteica vai kokam ir vai nav briežu dzimtas dzīvnieku izraisīti attiecīgie galotnes vai mizas bojājumi. Vilnas stāvokli uz kokiem iedalīja vairākās kategorijās, lai izvērtētu tās noturību. Vilnas stāvokli galotnes aizsardzības variantos iedalīja četrās kategorijās: 1. ir ar tādu pašu novietojumu kā uzlikšanas brīdī, 2. nošlukusi, 3. vairs neatrodas uz koka, 4. traucē augt, bet stumbram piecās: 1. ir ar tādu pašu novietojumu kā uzlikšanas brīdī, 2. nošlukusi, 3. trūkst atsevišķi posmi, 4. redzamas tikai vilnas pēdas, 5. nav redzama vilna uz koka.

Saistībā ar stumbru aizsardzību vislabāko noturību uzrādīja vilnu jostas un 70% apstrādāto koku vilna atradās sākotnējā pozīcijā, salīdzinot ar neapstrādātu vilnu 56% un plucinātu vilnu 31% (Att. 1), kas skaidrojams, ka vilnu jostu ir iespējams uzlikt uz priežu posma bez pārrāvumiem, tā labāk pieguļ stumbram, salīdzinot ar neapstrādātu vilnu, un plucināta vilna sastāv no atsevišķiem fragmentiem, kas palielina vilnas nokrišanas iespējamību.

Att. 1. Vilnas noturība uz priežu stumbriem.

Neapstrādāta vilna

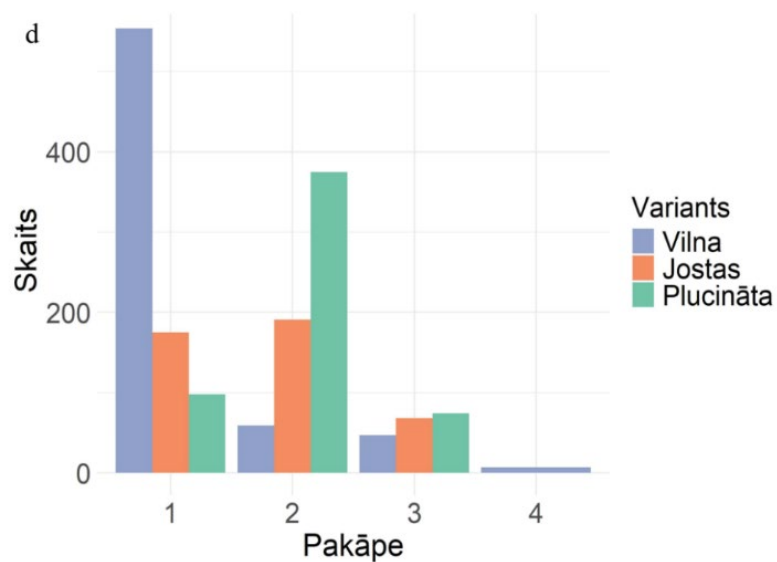
Plucināta vilna

Vilnas jostas

Att. 2. Dažādu vilnas veidu novietojums uz priežu stumbra.

Saistībā ar koku galotnēm arī neapstrādāta un plucināta vilna uzrādīja labus noturības rezultātus (Att. 3), kas skaidrojams ar to, ka atšķirībā no stumbru aizsardzības, galotnēm nepieciešams salīdzinoši īss un neliels vilnas sakopojums, ko ir iespējas iegūt arī no neapstrādātas un plucinātas vilnas (Att. 4).

Att. 3. Vilnas noturība uz priežu galotnēm.

Neapstrādāta vilna

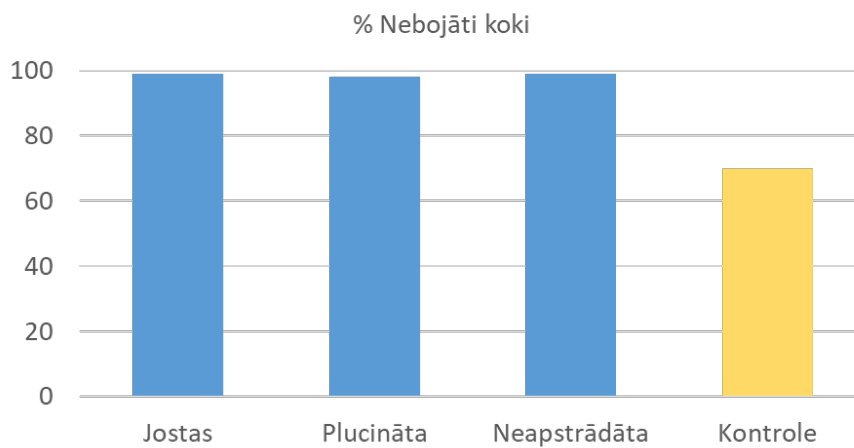
Plucināta vilna

Vilnas jostas

Att. 4. Dažādu vilnas veidu novietojums uzegļu galotnēm.

Izvērtējot vilnas aizsardzības efektivitāti secināts, ka visi trīs varianti spēj nodrošināt vēlamo rezultātu, ja tā ir palikusi uz kociem, ko apliecina arī rezultāti no visvairāk bojātā nogabala, kur bija bojāti ap 30% neaizargātu koku, bet ar vilnu apstrādātie koki principā nebija bojāti (Att. 5).

Att. 5. Nebojāti koki % no visiem apsekotajiem kokiem.